

Hospodin řekl Samuelovi: „Jak dlouho ještě budeš nad Saulem truchlit? Já jsem ho zavrhl, aby nad Izraelem nekraloval. Naplň svůj roh olejem a jdi, posílám tě k Jišajovi Betlémskému. Vyhlédl jsem si krále mezi jeho syny.“ Samuel se zdráhal: „Jak mohu jít? Saul o tom uslyší a zabije mě.“ Hospodin řekl: „Vezmeš s sebou jalovici a řekneš: ‚Přicházím obětovat Hospodinu.‘ Na obětní hod pozveš Jišaje a já ti dám vědět, co máš dělat. Pomazeš mi toho, o němž ti povím.“ Samuel vykonal, co řekl Hospodin. Když přišel do Betléma, vyděšení starší města mu spěchali vstříc s otázkou: „Přinášíš pokoj?“ Odvětil: „Pokoj. Přišel jsem obětovat Hospodinu. Posvěťte se a půjdete se mnou k obětnímu hodu.“ Pak posvětil Jišaje a jeho syny a pozval je k obětnímu hodu. Když se dostavili a on spatřil Eliába, řekl si: „Jistě tu stojí před Hospodinem jeho pomazaný.“ Hospodin však Samuelovi řekl: „Nehleď na jeho vzhled ani na jeho vysokou postavu, neboť já jsem ho zamítl. Nejde o to, jak se dívá člověk. Člověk se dívá očima, Hospodin však hledí srdcem. ...“ 1. Sam. 16,1-7

"Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce..."

Milé sestry a milí bratři,

sledovali jste americké volby? Někteří asi ano. Bylo to drama. A výsledek? Šok pro mnoho lidí nejen v Americe. Vyhrál Donald Trump, kterému se všichni nejdřív vysmívali, potom ho označovali za outsidera a nakonec předpovídali, že na zvolení nemá absolutně žádnou šanci. Proti němu stály všechny noviny a televize, známé osobnosti a neomezené finanční prostředky. Tak jak u nás běží reklamy na práci prášky, v americké televizi rok běžely reklamy na Hillary Clintonovou. Jedna sázková kancelář v Irsku si byla tak jistá jejím zvolením, že ještě před volbami začali vyplácet výhry těm, kdo si na ni vsadili. Přišli o 25 miliónů. Ale lidé řekli: A už toho máme dost! Takhle už to dál nejde! Je třeba konečně začít řešit důležitější věci, než že se místo černé kafe musí říkat kafe s mlékem, aby se to nedotklo černochoů a podobně. Nejde pořád stěhovat firmy za hranice a všechno dovážet z Číny. Je potřeba konečně udělat pořádek! A zvolili totálního outsidera.

Ten náš příběh obsahuje něco podobného. Pán Bůh tady také říká: A dost! Takhle už to dál nejde. Je potřeba udělat pořádek! První izraelský král Saul se natolik zpronevěřil svému poslání, že ho Hospodin zavrhl. Věděl o Bohu, ale jeho srdce bylo svévolné. Nadřazoval vlastní zájmy Božím záměrům a Boží vůli. Pro Boží království se stal nepoužitelným. Ještě sice několik let kraloval, Bůh však s ním už přestal počítat pro své záměry. Když Bůh ztratí o člověka zájem a zavrhne ho, je to velice smutné. Na Saulovi je vidět, jak to s takovým člověkem dopadá. Stává se hluchým a necitlivým vůči Božímu slovu. Není schopen si ani uvědomit, že se Pánu Bohu vzdálil tak daleko, že jeho tichý hlas přestal slyšet.

Samuel se nad tím trápil. Plakal. Určitě se za Saula modlil a prosil Hospodina o smilování. Kdysi pomazal Saula za krále, a tak cítí i svoji spoluzodpovědnost za jeho selhání. Muselo pro něj být těžké sledovat, co Saul

provádí, smířit se s tím, že byl zavržen, a nakonec pomazat za krále někoho jiného. Ale poslechl Boží hlas a vydává se do Betléma, k Jišajovi Betlémskému, který měl osm synů. Jednoho z nich měl Samuel vybrat za budoucího krále a pomazat posvátným olejem.

Před Samuelem tu stojí sedm mladých mužů, seřazených možná podle stáří, a on si klade otázku, koho z nich si Hospodin vyvolí? Hned prvorozený Eliab mu padl do oka. Prvorozený byl podle Božích řádů zasvěcený Hospodinu. Navíc to byl vysoký, urostlý, mladý muž v plné síle. Ideální kandidát. Koho jiného by si mohl Hospodin vyvolit za budoucího krále, za svého pomazaného, než právě jeho? V této chvíli však Samuel slyší: "**Nehled' na jeho vzhled ... neboť já jsem ho zamítl... Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce.**" Musela to být tvrdá lekce pro Božího služebníka, když zjistil, že jeho vlastní odhad a zkušenost jsou mylné. Ani on, prorok a kněz, nevidí do lidského srdce a do jeho myšlení. Srdce člověka zná jenom Pán Bůh sám. A Boží hodnocení se velmi často podstatně liší od toho lidského. Podmínka, aby člověk naplnil Boží plány, není krása a fotogeničnost, fyzická zdatnost, chytrost nebo vzdělání. Všechny tyto vlastnosti mohou být pro život jistě důležité. Ale Boží plány naplní jen ten, kdo Pánu Bohu důvěřuje, kdo má vděčné srdce, kdo je poslušný. A tak se nakonec "mužem podle srdce Božího" stal chlapec David, pastýř ovcí, mladík hezkého vzhledu, hudebně nadaný, odvážný. Outsider, se kterým nikdo absolutně nepočítal. Ale v jeho životě bylo něco, čeho si Bůh cení nejvíc: Bral Pána Boha vážně. Činil upřímné pokání, když se dopustil hříchu, nad svým selháním dovedl plakat a prosit za Boží odpuštění.

"Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce". Může tento příběh mluvit k nám dnes po třech tisících letech?

1. To, co máme před očima, není podstatné. Je to v prvé řadě povzbuzení pro nás, kteří jsme už pochopili, že s Bradem Pittem nebo Angelinou Jolie opravdu, co do vzhledu, nemůžeme soupeřit. Kteří jsme se smířili s tím, že nikdy nebudeme hrát fotbal jako Pavel Nedvěd nebo hokej jako Jarda Jágr. Nemusíme se srovnávat s mnoha dalšími, kteří jsou nějakým způsobem známí, slavní nebo významní a představují jakési ikony, ke kterým lidé vzhlíží. Bůh počítá s každým. Protože pro něho není důležité to, co je před očima, ale to co je v srdci.

A to že to Bůh myslí opravdu vážně je vidět na nespočtu postav, se kterými se na stránkách Bible setkáváme. Učedníci, jejichž jedinou kvalitou byla schopnost chytat ryby. Anna, naprosto nenápadná žena, která sloužila Bohu. Jak? Modlitbami a posty. Dneska by vzbudila posměšky, kolikrát i přímo v církvi. A přesto právě ona mohla vidět Mesiáše. A koneckonců i sám David, obyčejný mladík, možná trochu špinavý a v potrhaném oblečení, pro kterého

nebyla lepší práce než pasení ovcí. Ježíš to nádherně shrnuje, když říká: Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Ne ti silní, ne ti krásní, ne ti kdo se dokážou prosadit. Ale ti tiší, ti kteří se kolikrát neumí bránit, ti zranění, ti bezmocní, ti malí, ti, kteří poznali, že jedině u Boha najdou pomoc, ti, kteří hledají Boží blízkost, ti jsou blahoslavení a před nimi se otevírá sláva Božího království. A naopak, před těmi, kteří jsou si jistí sami sebou, kteří mají věci pevně ve svých rukou, kteří se sice Bohem zaštiťují, ale přitom si chodí po svých cestách, před těmi se Boží království zavírá.

2. Jaké je naše srdce? Bůh nás hodnotí podle našeho srdce. V biblické době považovali lidé srdce za místo myšlení, vůle, rozhodování a svědomí. Dnes bychom nejspíš hovořili o lidském nitru nebo duši. Ale bohužel, to co se odehrává v nitru člověka, není vždycky úplná idyla. Pán Ježíš to vyjadřuje velice jednoznačně, když říká: „**Co vychází z člověka, to ho znesvěcuje. Z nitra totiž, z lidského srdce, vycházejí zlé myšlenky, smilství, loupeže, vraždy, cizoložství, chamtivost, zlovolnost, lest, bezuzdnost, závistivý pohled, urážky, nadutost, opovážlivost. Všecko toto zlé vychází z nitra a znesvěcuje člověka.**“ (Mk. 7,20-23) Asi bychom všichni namítli: „No, většinu z těch věcí já nedělám.“ Ale nejde jenom o naše činy, ale také slova a myšlenky. Když si představím, že by támhle Pavel pustil na stěnu klip, kde by běželo 10 nejhorších věcí, na které jsem kdy pomyslel, vůbec bych z toho nebyl nadšený.

Co se v nás skutečně odehrává, jaké jsou naše myšlenky, záměry, sny, do toho nepronikne žádný člověk. Před lidmi své myšlenky a záměry dokážeme skrýt. Někdy možná i sami před sebou. Ale Pán Bůh nás vidí zcela odkryté, před ním neskryjeme nic.

Křesťan si uvědomuje, že ten největší zápas, který vede, se odehrává právě v jeho nitru. Ruský spisovatel Alexandr Solženicyn řekl: "Čára oddělující dobro a zlo neprochází státy, třídami ani politickými stranami ... ale protíná srdce každého člověka." I David si toho byl vědom, v 51. žalmu čteme jeho prosbu: "**Srdce čisté stvoř mi ó Bože, a ducha přímého obnov v mém nitru!**" To je vzor i pro naše modlitby: "Pane, který znáš každou mou myšlenku, odpusť má selhání a dej, aby mé srdce bylo před tebou čisté a použitelné pro tebe."

3. Člověk není schopen proniknout do srdce druhého člověka. Pak bychom ale měli být velmi obezřetní, když hodnotíme druhé lidi. Říká se, že když potkáme neznámého člověka, úsudek o něm si vytvoříme už během prvních 20 vteřin. Vzhled člověka, jeho úsměv, přímý pohled, způsob jakým nám podává ruku, nám skutečně něco o tom druhém napoví. Ale skutečný obraz jeho srdce odhalit nejsme schopni. A tak bychom měli být velmi zdrženliví při vynášení svých soudů. Pán Ježíš bral vážně hřích, a přece se modlil za ty, kdo ho

křížovali: "Otče, odpusť jim, protože nevědí, co činí" a své učedníky varoval slovy: "Nesud'ťe, abyste nebyli souzeni".

Co je opakem souzení? Empatie, vcítění se do druhého, porozumění. Pavel říká: "**Mějte porozumění jeden pro druhého.**" (Řím. 12, 16a). Tam kde je porozumění, tam jsme k sobě schopni najít cestu i přes všechny naše rozdílnosti. A naopak, tam, kde porozumění schází, tam se objevují soudy. V rodině to bez vzájemného porozumění a úcty nejde. Ale Pavel toto slovo směřuje do církve. Ani tam to nejde bez vzájemného porozumění a úcty.

4. Ježíš Kristus lidské srdce proměňuje. Ježíš Kristus je jediný, který nejen zná lidské srdce, ale může ho proměnit a učinit tak nového člověka.

Četl jsem příběh o jedné ženě, která žila na ulici. Prosila lidi o peníze, a když ji odmítli, chovala se agresivně. Toulala se po městě celé roky a všude s sebou vláčela hromadu igelitových tašek, do kterých strkala, co kde našla a o čem si myslela, že by se jí mohlo hodit. Když zemřela, jejího pohřbu se zúčastnila řada slušně oblečených lidí. Ukázalo se, že zdědila velký majetek. Vlastnila luxusní byt s mnoha cennými obrazy, ale vybrala si život na ulici se svými taškami plnými zbytečných krámů. Nedokázala změnit způsob svého života a celé dědictví jí bylo k ničemu.

Něco zcela opačného prožil Zacheus, člověk nepoctivý, nemilosrdný a chamtivý. Člověk, kterého všichni odmítali. Když se však setkal s Ježíšem, stal se z něho úplně jiný člověk. Opustil svůj starý způsob života. Prošel obrovskou proměnou. Ježíš dokáže zcela proměnit lidské srdce.

Nedávno jsem slyšel svědectví jedné sestry o tom, jak za ní přijela na návštěvu její snacha, protože se jí chtěla zeptat, co se to s ní stalo. Co se stalo, že se tak změnila? A ona jí mohla vydat svědectví o tom, že našla Ježíše, který naplnil její život.

Před třiceti lety navštívil Československo evangelista Billy Graham.. V paměti mi utkvěla jeho poznámka, že ještě nepotkal člověka, který by byl šťastný, protože odmítl Ježíše Krista. Ale setkal se s tisíci těch, kteří se radovali z toho, že se setkali s Ježíšem Kristem a mohli mu odevzdat svůj život.

K té proměně dochází tehdy, když se člověk setká s Boží láskou. Když si uvědomíme, že právě pro nás přišel Ježíš Kristus na tento svět. Dává nám poznat, že i když nejsme zdaleka dokonalí, jsme v jeho očích vzácní. I když my jsme slabí, on nás neopouští. Tak si nás zamiloval, že poslal svého milovaného syna, aby na sebe vzal naše hříchy, které bychom nikdy nemohli odčinit ani splatit. Ježíš Kristus šel pro nás na kříž, abychom nezahynuli, ale získali život věčný a tu část, kterou nám vyměřil v tomto světě, mohli prožít jako svobodné a radostné Boží děti.

Amen.